

Bijlage 2: Leerlingenwerkblad

Bij les 1

1. Schapen op de Utrechtse Heuvelrug waren eeuwenlang een vertrouwd beeld.

a. Waarvoor was het houden van schapen nuttig? Wat kun je met een schaap?

Bedenk drie voorbeelden:

1

2

3

b. Waarom kon de tabaksteelt niet zonder de schaaphouderijen?

.....

c. En waarom denk je dat (de omgeving van) Amerongen en Veenendaal bij elkaar horen. Maak de twee zinnen af.

1. De schapen op de Heuvelrug zorgden voor

.....

2. De gedroogde tabaksbladeren werden verkocht aan Veenendaalse fabrikanten die

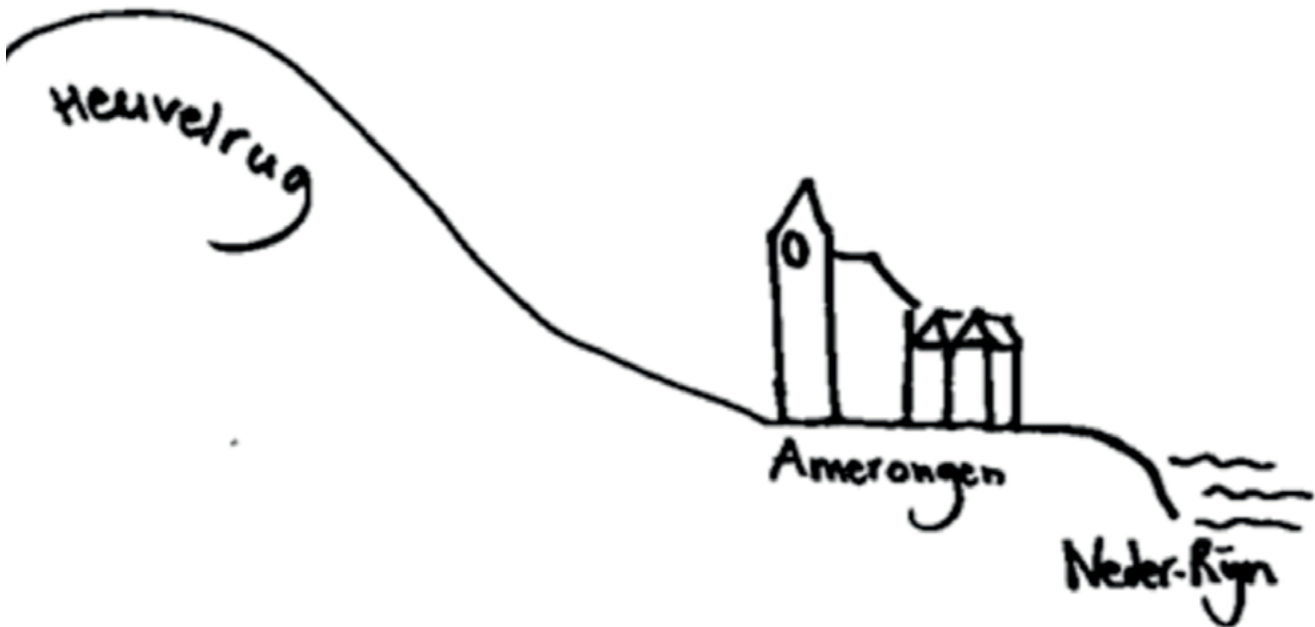
.....

2. Zet de woorden op de juiste plek in de tekening:

TABAKSTEELT, BOSAAANPLANT en STEENFABRIEK

Gebruik daarbij de volgende drie zinnen:

- 1) Tabak groeide het best op de zuidflank van de Heuvelrug
- 2) Van rivierklei werden bakstenen gebakken.
- 3) Op de kale zand-en heidegronden werden bossen aangelegd.

3. a. Wat betekende de tabaksteelt voor de bewoners van Amerongen?

.....

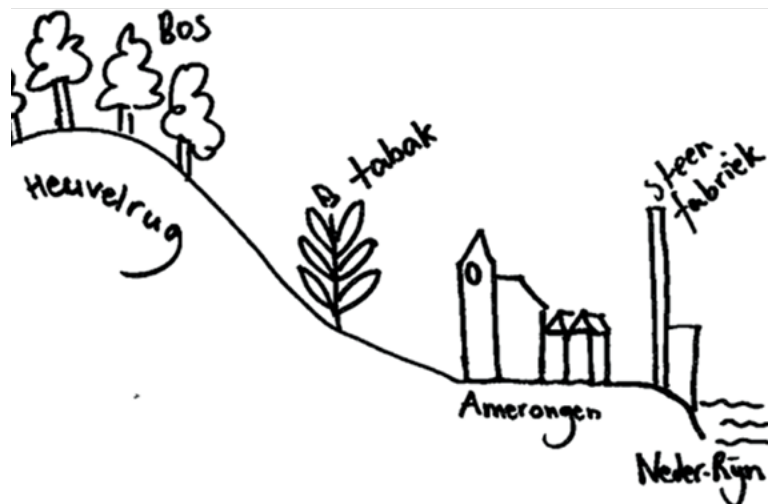
b. Wat betekende de tabaksteelt voor de bewoners van het Kasteel?

.....

Bijlage 3: Antwoorden leerlingen-werkblad

Bij les 1

- 1a. Schapenmest om de grond te bemesten, schapenmelk voor kaas, om grond begaanbaar te houden want ze eten de heide kaal, de wol van hun vacht kon je verkopen.
- 1b. De mest van de schapen.
- 1c. 1) De wol voor de weverijen in Veenendaal.
2) de tabak gebruikten voor het maken van sigaren. Tabaksbladeren werden in Veenendaal verwerkt tot pruimtabak en sigaren. Al in de 17de en 18de eeuw kende Veenendaal huisnijverheid in wassen en weven van wol. In de 19de eeuw kwamen de eerste fabrieken, waarna Veenendaal uitgroeide tot een ware textielstad. Ook kende Veenendaal veel sigarenfabrieken, Ritmeester, Panther etc.
2. Tabak op de zonnige, warme en beschutte zuidzijde, op overgangsgebied van natte klei naar droge zandgrond. Bossen hoger op de Utrechtse Heuvelrug om verstuiwing van zand tegen te gaan en woeste, dorre heidelandschap te verfraaien. Fabrieken nabij rivier of in uiterwaarden voor gebruik rivierklei.

- 3 a. Voor de bewoners van Amerongen betekende de tabaksteelt een zekere welvaart.
- 3 b. De bewoners van Kasteel Amerongen profiteerden het meest: zij werden rijk.